

Chambre des Représentants

SESSION 1963-1964

12 NOVEMBRE 1963

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi organique des élections provinciales et la loi électorale communale, en vue d'abaisser l'âge d'éligibilité de 25 à 21 ans.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les historiens retiendront sans doute comme une des caractéristiques fondamentales de notre époque le rôle toujours grandissant que jouent les jeunes dans la société. Cette évolution — à laquelle on ne peut qu'applaudir — se manifeste dans quasi tous les domaines de la vie sociale : arts, sports, activités scientifiques, mode, etc.

Il va de soi que cette évolution doit aussi pouvoir se traduire sur le plan politique. On peut d'ailleurs affirmer qu'une association plus étroite des jeunes à la direction des affaires publiques se révélera avantageuse pour nos institutions nationales : en effet, le meilleur moyen de les consolider est de les adapter aux exigences de l'époque contemporaine grâce à un rajeunissement général.

Il y a quelques jours une proposition de loi était déposée par le président d'un de nos trois partis traditionnels, proposition qui tendait à permettre aux jeunes de 18 à 21 ans de participer aux élections communales.

Une telle mesure — qui, à n'en pas douter, aurait des conséquences heureuses — permettrait aux jeunes d'avoir voix au chapitre, mais la simple participation aux élections, quoique déjà importante, serait, nous semble-t-il, nettement insuffisante.

En effet, pour pouvoir assumer actuellement de quelconques responsabilités dans la gestion de la chose publique, il faut attendre l'âge de vingt-cinq ans. Or, il y a des avocats, des médecins, des professeurs de vingt-quatre ans à qui on interdit de poser leur candidature pour un mandat de conseiller communal ou de conseiller provincial. S'ajoute à cela le fait que, les élections communales n'ayant lieu que tous les six ans et les élections provinciales tous les quatre ans — nombre de candidats ne peuvent se présenter pour la première fois qu'à l'âge de 28 ou 29, voire même de 30 ans !

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1963-1964

12 NOVEMBER 1963

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet tot inrichting van de provinciale verkiezingen en van de gemeentekieswet om de verkiesbaarheidsleeftijd van 25 op 21 jaar te brengen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De steeds toenemende rol van de jongeren in de gemeenschap zal door de historici wellicht als een van de fundamentele kenmerken van onze tijd worden beschouwd. Deze ontwikkeling — die men slechts kan toejuichen — komt tot uiting in alle domeinen van het leven in gemeenschap : kunst, sport, wetenschappelijke activiteiten, mode, enz.

Het ligt voor de hand dat deze ontwikkeling ook in de politiek tot uiting moet kunnen komen. Overigens kan worden beweerd dat, wanneer de jongeren nauwer bij het openbaar beleid worden betrokken, dit een gunstige weerslag zal hebben op onze nationale instellingen : het beste middel, om deze laatste, dank zij een algemene verjonging, te verstevigen, is ze aan de eisen van onze tijd aan te passen.

Vóór enkele dagen werd door de voorzitter van een van onze drie nationale partijen een wetsvoorstel ingediend, dat ertoe strekt het de jongeren van 18 tot 21 jaar mogelijk te maken deel te nemen aan de gemeenteverkiezingen.

Een dergelijke maatregel nu — die ongetwijfeld een gelukkige weerslag hebben zou — stelt de jongeren in staat hun mening te betuigen, maar alleen het deelnemen aan de verkiezingen — hoe belangrijk deze stap ook zij — kan, zo komt het ons voor, geen voldoening schenken.

Inderdaad, om thans verantwoordelijkheid te mogen dragen bij het behartigen van het algemeen belang moet men de leeftijd van vijftientig jaar hebben bereikt. Nu zijn er advocaten, geneesheren, professoren van vierentwintig jaar, aan wie men verbod oplegt zich kandidaat te stellen voor een mandaat van gemeente- of provincieraadslid. Daarbij komt nog dat, aangezien gemeenteverkiezingen slechts om de zes jaar, en provinciale verkiezingen om de vier jaar worden gehouden — heel wat gegadigden slechts op de leeftijd van 28, 29 of zelfs 30 jaar voor de eerste maal mogen kandideren !

Un grand journal de la capitale faisait remarquer il y a quelques jours : « Une chose est certaine, c'est que beaucoup de jeunes hommes de 20 à 30 ans seraient assez disposés à jouer un rôle politique... »

Et c'est justement à ces jeunes-là que les dispositions actuelles interdisent la route vers les conseils communaux et provinciaux.

Il est évident, dans ces conditions, qu'il s'avère nécessaire d'abaisser l'âge d'éligibilité de 25 à 21 ans.

Cette mesure exige, quant aux élections communales, une modification de l'article 65 de la loi électorale communale, qui fixe les conditions d'éligibilité.

En ce qui concerne les élections provinciales, c'est l'article 23 qui doit être modifié.

Tel est l'objet de notre proposition : abaisser l'âge d'éligibilité permettant ainsi aux partis politiques de présenter aux suffrages des électeurs des listes de candidats sur lesquelles les jeunes trouveront d'autres jeunes, ce qui ne manquera pas de les intéresser plus vivement à la chose publique.

Een groot dagblad uit de hoofdstad betoogde vóór enkele dagen : « Een zaak staat vast : talrijke jonge mannen van 20 tot 30 jaar oud zouden er niet tegen opzien een rol te spelen in de politiek... »

En het zijn precies die jongeren aan wie de huidige bepalingen de toegang tot de gemeente- en de provincieraden ontzeggen.

Onder die voorwaarden is het duidelijk dat het nodig is de leeftijd van verkiesbaarheid te verlagen en hem te brengen van 25 op 21 jaar.

Wat de gemeenteverkiezingen betreft, vergt die maatregel een wijziging van artikel 65 van de gemeentekieswet, waarin de voorwaarden tot verkiesbaarheid zijn bepaald.

Voor de provinciale verkiezingen, dient artikel 23 gewijzigd te worden.

Dit is het doel van ons voorstel : de leeftijd van verkiesbaarheid verlagen en het de politieke partijen aldus mogelijk maken het kiezerskorps kandidatenlijsten voor te leggen waarop de jongeren andere jongeren zullen aantreffen. Dit zal tot gevolg hebben dat zij veel meer belangstelling zullen gaan voelen voor de openbare aangelegenheden.

E. E. JEUNEHOMME.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'article 65 de la loi électorale communale est remplacé par ce qui suit :

« Pour pouvoir être élu et rester conseiller communal, il faut, sans distinction de sexe :

- 1° posséder la qualité de Belge;
- 2° être âgé de 21 ans accomplis;
- 3° être domicilié dans la commune.

Dans les communes de moins de 700 habitants, un tiers au plus des membres du conseil peut être élu parmi les citoyens domiciliés au jour de l'élection dans une autre commune, pourvu qu'ils satisfassent aux deux premières conditions d'éligibilité.

Nul ne peut être membre de deux conseils communaux. »

Art. 2.

L'article 23 de la loi organique des élections provinciales est remplacé par ce qui suit :

« Pour pouvoir être élu et rester conseiller provincial, il faut, sans distinction de sexe :

- 1° être Belge de naissance ou avoir obtenu la grande naturalisation;
- 2° être âgé de 21 ans accomplis;
- 3° être domicilié dans la province.

N'est pas éligible la femme mariée, veuve ou divorcée qui n'a acquis la qualité de Belge que par son mariage

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Artikel 65 van de gemeentekieswet wordt vervangen door wat volgt :

« Om tot gemeenteraadslid te kunnen verkozen worden en gemeenteraadslid te kunnen blijven, moet men, zonder onderscheid van kunne :

- 1° de hoedanigheid van Belg bezitten;
- 2° de volle ouderdom van eenentwintig jaar bereikt hebben;
- 3° zijn woonplaats in de gemeente hebben.

In de gemeenten met minder dan 700 inwoners, mag ten hoogste een derde der leden van de raad verkozen worden onder de ingezetenen, die, op de dag van de verkiezing, hun woonplaats in een andere gemeente hebben, mits zij aan de eerste twee vereisten van verkiesbaarheid voldoen.

Niemand mag lid zijn van twee gemeenteraden. »

Art. 2.

Artikel 23 van de wet tot inrichting van de provinciale verkiezingen wordt vervangen door wat volgt :

« Om tot provincieraadslid te kunnen gekozen worden en het te blijven moet men, zonder onderscheid van kunne :

- 1° Belg zijn door geboorte of de grote naturalisatie bekomen hebben;
- 2° volle eenentwintig jaar oud zijn;
- 3° zijn woonplaats in de provincie hebben.

Is niet verkiesbaar de gehuwde weduwe zijnde of uit de echt gescheiden vrouw, die de hoedanigheid van Belg enkel

ou qui, par son mariage, a perdu cette qualité et ne l'a pas recouvrée.

Les conditions d'éligibilité doivent être réunies au plus tard le jour de l'élection. »

30 mai 1963.

door haar huwelijk verkregen heeft of die, door haar huwelijk, deze hoedanigheid verloren en ze niet terugbekomen heeft.

De verkiesbaarheidsvereisten moeten uiterlijk op de verkiezingsdag vervuld zijn. »

30 mei 1963.

E.-E. JEUNEHOMME,
F. VANDOORNE,
P. DELFORGE.